

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2014-09-29
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
15200-14

SÖKANDE

A. J. Produkter i Hyltebruk AB, 556190-7329
301 82 Halmstad

Ombud: Advokat Henrik Willquist
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1214
251 12 Helsingborg

MOTPART

SKL Kommentus Inköpscentral AB, 556819-4798
117 99 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 517168

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

SKL Kommentus Inköpscentral AB (SKI) genomför en upphandling avseende möbler (Upphandlingen). Upphandlingen omfattar åtta olika anbuds-kategorier (A-H) som förenklat avser möbelkategorier. Anbudsgivare har kunnat lämna anbud på en eller flera anbuds-kategorier. Vidare har upphandlingen delats in i 21 olika geografiska områden. Anbudsgivare har kunnat låta sitt anbud omfatta ett eller flera geografiska områden. Upphandlingen skulle resultera i tecknande av ett ramavtal per anbuds-kategori och geografiskt område. Enligt tilldelningsbeslut som meddelades den 24 juni 2014 utslöts A. J. Produkter i Hyltebruk AB (AJ Produkter) från upphandlingen eftersom bolaget inte angett tre korrekta referenser.

AJ Produkter ansöker om överprövning och yrkar att Upphandlingen ska rättas på så sätt att utvärderingen ska göras om avseende anbuds-kategorierna E (möbler för förvaring), G (arbetsstolar) och H (värdeskåp) i samtliga geografiska områden och att AJ Produkters anbud därvidlag ska utvärderas. Till stöd för sin talan anför de i huvudsak följande. Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivare ska lämna tre referenser avseende tidigare eller pågående uppdrag. AJ Produkter har angett tre referenser. En av dessa var Försvarets Materielverk (FMV) och referenspersonen var Peär Walterholm. Enligt SKI:s egna uppgifter sökte SKI Peär Walterholm både den 9 april 2014 och den 8 maj 2014 för att erhålla bekräftelse på AJ Produkters påstående om att bolaget utfört arbete åt FMV. Emellertid erhöll SKI aldrig något svar eftersom de skrivit in hans e-postadress felaktigt. SKI:s Martina Weische kontaktade då AJ Produkters Malin Lindström och frågade om de ville ersätta Peär Walterholm med en annan referensperson hos Försvarets Materielverk. Detta innebar att SKI tillät AJ Produkter att komplettera sitt anbud enligt Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. AJ Produkter skickade omgående in en ny

referensperson, Andreas Lindfors vid FMV. SKI underlät dock att kontakta Andreas Lindfors utan fortsatte i stället att söka Peär Walterholm. Denne kontaktades slutligen den 27 juni 2014, det vill säga efter tilldelningsbeslutet meddelats. Peär Walterholm svarade att han till följd av nya interna instruktioner inte längre kunde agera referensperson.

Sammanfattningsvis har SKI tillåtit AJ Produkter att inkomma med en ny referensperson, vilket skett. Denna nya referens har ostridigt aldrig kontaktats utan helt nonchalerats. Det är ett uppenbart brott mot likabehandlingsprincipen. AJ Produkter har till följd av SKI:s felaktiga hantering av referenspersonerna blivit uteslutet från Upphandlingen. Det är fråga om ett ramavtal och AJ Produkter har förlorat möjligheten att delta i detsamma. Risk för skada föreligger.

SKI yrkar att AJ Produkters ansökan om ingripande i Upphandlingen avslås. Till stöd för sin talan anför de i huvudsak följande. SKI har inte brutit mot någon av de grundläggande principerna i LOU, eller mot någon annan bestämmelse i lagen. SKI vitsordar AJ Produkters talan utom vad gäller kontakten mellan SKI och AJ Produkter. SKI har aldrig begärt att AJ Produkter ska komplettera sin ansökan. Vid telefonsamtal mellan AJ Produkters Malin Lindström och SKI:s Martina Weische har den senare på fråga från Malin Lindström svarat att AJ Produkter får inkomma med en ny referens men att SKI inte kan svara på om denna kommer att kunna beaktas i Upphandlingen. AJ Produkter har alltså inte uppmanats att inkomma med en ny referens. SKI bedömde senare med hänsyn till den stränga praxisen på område att en nya referensen skulle innebära en otillåten komplettering. SKI har till sitt yttrande bifogat Martina Weisches anteckningar från telefonsamtalet.

AJ Produkter anför bl.a. följande. Parterna är i huvudsak överens om de bakomliggande omständigheterna i målet. Vad som förefaller vara stridigt i

målet är vad som sades vid telefonsamtalet mellan Martina Weische och Malin Lindström. Med anledning av SKI:s yttrande vill AJ Produkter därmed tillägga följande. SKI valde att ta kontakt med AJ Produkter, något annat syfte än att erbjuda AJ Produkter att komplettera sitt anbud fanns inte. Kontakten togs således för att ta reda på om AJ Produkter ville ange en ny referensperson. Eftersom Malin Lindström på rak arm inte kunde uppge en ny referensperson på FMV frågade hon Martina Weische om hon kunde ersätta FMV med ett nytt referensföretag. Det är detta byte av referensföretag som Martina Weische inte kunde garantera skulle godkännas. Samtalet avslutades med att Malin Lindström och Martina Weische kom överrens om att byte av referensföretag kunde Malin Lindholm pröva men Martina Weische kunde inte garantera att ett sådant byte godkändes. Däremot tilläts en ny referensperson inom samma företag.

SKI anför bl.a. följande. Det stämmer inte att SKI tog kontakt med AJ Produkter för att låta dem komplettera sitt anbud med en ny kontaktperson. SKI kontaktade AJ Produkter eftersom man trots flera försök inte lyckats få tag i Peär Walterholm och man ville ge AJ Produkter en möjlighet att kontakta honom. Martina Weische ställde aldrig någon direkt fråga om AJ Produkter kunde komma in med en ny referensperson vid telefonsamtalet med Malin Lindström. Malin Lindström frågade aldrig heller om det var tillåtet att ersätta FMV med ett nytt referensföretag utan frågade endast hur SKI ställde sig till en ny ”referens”. Martina Weisches svar var att hon inte kunde ge besked om hur SKI ställde sig till detta. Sammanfattningsvis har AJ Produkter inte visat att SKI begärt in komplettering av AJ Produkters anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling,

transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU.

I en överprövningsprocess gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig, på ett klart och tydligt sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (RÅ 2009 ref. 69). Det är således AJ Produkter som har att visa att SKI har brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU samt att bolaget har lidit eller riskerar att lida skada till följd av detta.

SKI har förkastat AJ Produkters anbud på den grunden att de saknat tre giltiga referenser, ett ska-krav i upphandlingen. Den avgörande frågan i målet är om SKI vid telefonsamtal mellan Malin Lindström och Martina Weische begärt att AJ Produkter ska komplettera sin ansökan enligt 9 kap 8 § LOU. I målet förekommer delvis olika uppfattningar om vad som sagts vid telefonsamtalet mellan SKI:s Martina Weische och AJ Produkters Malin Lindström. SKI har till stöd för sin version inkommit med Martina Weisches anteckningar från samtalet medan AJ Produkter åberopat email skickat från Malin Lindström samt hennes uppgifter om vad som sagts.

Förvaltningsrätten finner att det med ledning av materialet i målet inte går att med säkerhet reda ut vad som sagts vid telefonsamtalet mellan Martina Weische och Malin Lindström. I enlighet med vad som ovan sagts måste bevisbördan i målet placeras på AJ Produkter. Förvaltningsrätten anser inte att AJ Produkter visat att SKI begärt in en ny referensperson enligt 9 kap. 8 § LOU. SKI har därför inte brutit mot bestämmelserna i LOU eller de grundläggande principerna när de inte beaktade den nya referensen. Det

saknas därför skäl att rätta utvärderingen på det sätt som yrkas av AJ Produkter. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Magnus Åhammar
Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Henrik Kjellgren har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.